

293. J. I. Kraszewski do Wł. Mickiewicza 31 VIII 1885 Rkp. BJ 13135 k. 42-43.

[Tłumaczenie:]

[k. 42r]

31 sierpnia 1885

Magdeburg

Dziękuję za Pański dobry list, drogi Panie Władysławie, daje mi Pan nadzieję, a tymczasem mam smutne myśli. Od czasu ostatniej choroby jestem bardzo przybity. Oby Bóg zechciał, aby Pańska przyjacielska przepowiednia się spełniła, ale nie mam szczęścia. Niestety!

Jeśli tłumaczenie się ukaże¹, będę to zawdzięczał tylko Panu – a gdyby je okrojono, nie byłbym usatysfakcjonowany... Wszystkie te adaptacje nic nie są warte i wypaczają dzieło pod pretekstem uczynienia go bardziej przystępnym...

Turgieniew², podobnie jak Tołstoj³, zasługiwał na tłumaczenie. Tołstoj, który w niczym go nie przypomina, jest równie utalentowany. Czytałem właśnie *Annę Kareninę*⁴, gdy otrzymałem Pański wspaniały artykuł. Dzieło wykazuje się rozwlekłością, ale nie brakuje bardzo pięknych stron. U Turgieniewa nie ma nic zbędnego... Jest w nim więcej z artysty, a w Tołstoju więcej z myśliciela.

[k. 42v] Publikuje się tłumaczenia Samarowa⁵ na francuski – oto ktoś, kto jest rozwlekły i gadatliwy...

Z wyjątkiem kilku udanych portretów – co za mdła gadanina. Uwielbiam Heysego⁶ jako nowelistę i powieściopisarza, ale poza nim jest niewiele wybitnych talentów. I tłumaczy się Sacher-Masocha⁷, pozostawiając Heysego w zapomnieniu... Jestem pewien, że byłby bardzo ceniony we Francji.

Jeszcze nie czuję się dobrze – i jestem bardzo niespokojny – mogę napisać tylko tych kilka słów.

Moje najszczerze podziękowania i ściskam Pańską dłoń.

Szczerze Panu oddany

---

¹ J. I. Kraszewski, *Sans cœur* – zob. list nr 235.

² Iwan Turgieniew – zob. list nr 291.

³ Lew Tołstoj – zob. list nr 291.

⁴ Być może chodzi o francuskie tłumaczenie tej powieści: Léon Tolstoï, *Anna Karénine*, roman traduit du russe..., Hachette, Paris 1885.

⁵ Gregor Samarow (Oscar Meding), *L'écroulement d'un empire. Roman contemporain; Sceptres et couronnes (Sadowa)*, E. Giraud, Paris 1885.

⁶ Paul Heyse – zob. list nr 138.

⁷ Leopold von Sacher-Masoch (1836-1895) – austriacki dramaturg i pisarz, jego twórczość miała posmak skandalu ze względu na poruszane w niej wątki seksualnej perwersji.

Józef Ignacy Kraszewski